

Årsberetning Grøn Guide Gentofte 2016

Havbiologi ved Charlottenlund Strand (foto Anders Dichow)

Visionen er bæredygtig kommune, hvor borgernes trivsel og sundhed er styrket gennem daglig kontakt med en varieret og mangfoldig natur, hvor forbruget af ressourcer er afpasset det økologiske råderum og hvor løsninger på natur-, miljø- og klimaproblemer er udviklet i fællesskab og på baggrund af øget viden og handlekraft.

Styregruppen og Foreningen Grøn Guide Gentofte

Foreningen Grøn Guide Gentofte blev stiftet i 2000. Foreningen er sammensat af repræsentanter fra foreninger i Gentofte Kommune, der ønsker at fremme en bæredygtig udvikling. Foreningen vælger den styregruppe, der afstikker rammerne for den grønne guides arbejde. Styregruppen har i 2016 været sammensat af repræsentanter fra følgende foreninger/organisationer: Børne- og Ungdomsorganisationernes Samråd i Gentofte, Gentofte Børnevenner, Danmarks Naturfredningsforenings Lokalafdeling i Gentofte, Dansk Cyklist Forbunds Lokalafdeling i Gentofte, Friluftsrådet, Frivilligcenter Gentofte, Gentofte Børnevenner samt Miljøbevægelsen NOAH. Styregruppen blev i 2016 udvidet med repræsentant for Gentofte Bibliotekerne ved bibliotekschefen. Natur og Miljø har observatørposter i styregruppen. I 2016 har disse været varetaget af afdelingsleder for Natur og Miljø samt af projektleder for miljø og bæredygtighed.

Sammenfatning af årets arbejde

Året har været præget af en stigende interesse for at benytte Grøn Guides udlåns- og udlejningsordninger. Grøn Guide har i sensommer/efterår deltaget i 7 arrangementer med mostpresning og udstyret har derudover været udlånt til borgere fire gange. Hønsene har været udlejet gennem hele året og det har været forholdsvist nemt at finde lejere - også i vinterperioden. Udover børnefamilier har flere institutionstyper fået øje på ordningen og skrevet sig på ventelisten. Som noget nyt har projektet i 2016 kunnet tilbyde aktiviteter for skoleklasser under Naturens Dag ugen. Dette takket være en praktikant, som i september måned var med til at udvikle - og selvstændigt varetage - undervisning i havbiologi fra Charlottenlund Strand. I sensommeren bidrog Grøn Guide til undervisningen i Haver til Maver i Gentofte ved daginstitutionsbesøg og skolebesøg.

Nyt tilbud fra Grøn Guide – undervisning i havbiologi ved Anders Dichow (foto Anders Dichow)

Naturpleje

Høslæt ved Gentofte Sø

Det årlige høslæt ved Gentofte Sø fandt sted den 31. maj. 35 frivillige var i godt fire timer travlt beskæftiget med at slå den høje vegetation, der her hovedsageligt udgøres af tagrør, ned med le. En ligeså vigtig opgave for de frivillige bestod i at fjerne det nedslåede fra engen; dette skete ved hjælp af river og presenninger. Ved at fjerne det afhøstede sikrer man at lys kan nå bunden af vegetationen, hvilket er til gavn for de mindre konkurrencedygtige arter. Flere af de tilmeldte var børn og Grøn Guide har efterfølgende bestilt leer til denne gruppe frivillige. Park og Vej har betalt for de nye leer samt for harring af samtlige leer hos ekspert i Hundested. Det afhøstede, primært tagrør blev i år sendt til cirkelkompostering på Krogerup, der anvender den færdige kompost som vækstmedie i potter, hvor det erstatter spagnum. Grøn Guide foreslog denne løsning efter at have deltaget i temadag om cirkelkompost på Krogerup i 2015. Forplejningen blev betalt af en pulje i DN via DN Gentofte, sidstnævnte stod sammen med Grøn Guide for det praktiske omkring forplejningen. Høslætlovet arrangeres i samarbejde mellem Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Gentofte Kommune og Grøn Guide Gentofte.

Frivillige slår den høje tagrørsvegetation ned med le – foto Grøn Guide

Selvforsyning

Udlejning af mobile hønsefræsere

De to mobile hønsefræsere har været udlejet gennem hele året. Et stigende antal institutioner skriver sig på ventelisten (daginstitutioner, plejehjem og bosteder). Det har været nødvendigt at sætte lejen op, da der fra august 2016 opkræves penge for transporten. Flere ønsker at blive skrevet op igen efter endt lejeperiode. I august blev det nødvendigt at udskifte to af hønserne, da den ene høne blev syg. Mod årets slutning udsendte Fødevarestyrelsen anbefaling om at holde hobbyhøns indendørs, alternativt afdække taget i den udendørs gård i forbindelse med udbrud af den meget

Grøn Guide Gentofte
gg-gentofte.dk

smitsomme fugleinfluenza H5N8 i. Der blev derfor indkøbt presenninger til formålet og lejere er orienteret om Fødevarestyrelsens anbefaling.

De populære høns på sommerophold i boligforening (foto Grøn Guide)

Arrangementer med mostpresning

Mostpresning ved Øregaard Museums Høstmarked (foto Anders Dichow)

I sensommeren har Grøn Guide medvirket i en række arrangementer med mostpresserne: Foreningernes Dag i Vangede (20 deltagere), Øregaard Museums Høstmarked (57 deltagere), Bernstorff Slotshave (i samarbejde med gartnerne fra Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme med ca. 400 deltagere), Gentoftenatten på Dyssegård Kombibliotek (det samlede besøgstallet blev af biblioteket anslået til 1500 gæster), Gentofte Børnevenners familiearrangement med ca. 40

Grøn Guide Gentofte
gg-gentofte.dk

deltagere, Jægersborg Bibliotek 35 deltagere og Gentofte Hovedbibliotek – også med 35 deltagere. Hos Gentofte Børnvenner deltog videnskabelig medarbejder fra Pometet – pometmester Lisbet Larsen- med et indledende oplæg om æblesorter, der fængede både hos børn og voksne. Mostpresseudstyret bliver udlejet til borgere når det ikke er i brug ved arrangementer. I 2016 var der 3 udlån til familier, der samler venner og naboer omkring aktiviteten i hjemlige omgivelser. Formålet med arrangementerne er bl.a. at sætte fokus på udnyttelsen af en lokal råvare.

Lisbet Larsen fortæller – og udbyder smagsprøver – på almindelige og sjældne æblesorter (foto GBV)

Undervisning - Skoler og daginstitutioner

Temadage om Krible Krable dyr

I samarbejde med GBV arrangerede Grøn Guide temadage for storbørnsgrupper med forskellige aktiviteter og læring om mindre landlevende dyr. Temadagene blev afholdt i maj måned hvor Naturvejlederforeningen sætter fokus på Krible Krable aktiviteter i samarbejde med DR Ramasjang. Der var fin interesse for at deltage i dagene og et par ekstra temadage blev sat ind i kalenderen for at imødekomme efterspørgslen.

Nye grejkasser til udlånsordning

Gennem Naturvejlederforeningen har Grøn Guide søgt og fået bevilget 2 grejkasser med udstyr til undersøgelse af landlevende og vandlevende smådyr. Udstyret indgår i en udlånsordning rettet mod daginstitutioner. Grejkassen til land blev brugt i forbindelse med temadage under den landsdækkende Krible Krable uge. Siden da har kassen været udlånt konstant, mens grejkassen til vand foreløbig er brugt under Naturens Dag ugen i et tilbud til skoleklasser. Grøn Guide søgte samtidig Naturvejlederforeningen om tilskud til oprettelse af minibiotop i daginstitution (Brobækhus), men denne ansøgning blev ikke imødekommet.

Papirværksted

I 2016 har Grøn Guide holdt 11 papirværksteder i formidlingslokalet på genbrugsstationen med storbørnsgrupper fra daginstitutioner samt skoleklasser. De 3 formidlingsmedarbejdere fra Affald og Genbrug har i efteråret været med til en idéudvikling omkring papirværkstedet. I foråret var

Grøn Guide Gentofte
gg-gentofte.dk

Grøn Guide med til at udvikle nyt Ren By undervisningstilbud til formidlingslokalet i forbindelse med den landsdækkende affaldsindsamlingsuge.

Havbiologi med Anders Dichow

Biologen Anders Dichow var tilknyttet Grøn Guide projektet i september måned. Under Naturens Dag ugen tilbød han lokale skoler undervisning i havbiologi fra Charlottenlund og Bellevue. Udover grejkassen med udstyr til undersøgelse af vandlevende dyr, havde Anders skaffet rejenet og fremstillet krabbefangere. Tranegårdsskolen bookede begge besøgsdage og havde to gode dage med havbiologi på skemaet. Grejkassen kan lånes af daginstitutioner og indskolingsklasser.

Haver til Maver i Gentofte (Bernstorff Slotshave)

Grøn Guide har bidraget til undervisningen i skolehaverne; Haver til Maver i Gentofte. Har udviklet demoopstillinger og holdt oplæg om kompost i uge 40 og 41 (for daginstitutioner), samt bidraget med undervisning om kompost ved alle skolebesøg i uge 43. Nye undervisningsmateriale fra foreningen Praktisk Økologi blev også inddraget i undervisningen.

Øvrige borgerrettede aktiviteter

Grøn Dag på genbrugspladsen

For 2. år i træk blev der arrangeret Grøn Dag på genbrugspladsen med følgende aktiviteter: Bestilling/udlevering af kompostbeholdere (Affald og Genbrug), udlevering af kompostorm, rådgivning om kompostering (Grøn Guide) samt kampagne mod brug af sprøjtegifte – **Knofedt er godt sprøjtegift er not** (Natur og Miljø). Over 200 borgere kom forbi og over 100 fik udleveret kompostorm i madspande som GG havde anskaffet fra kantine (cirkulær økonomi).

Gentofte Kulturdage

Stand om nedbrydere og kompost i den Bæredygtige By (foto Grøn Guide)

Mange var forbi Grøn Guides stand i Øregårdsparken under Kulturdagene og undersøge Krible Krable dyr i kompost og opleve standens øvrige tilbud (bl.a. udstilling af kompost i forskellige

stadier samt mulighed for at lave præferens forsøg med bænkebidere). Mange var interesserede i at kigge nærmere på de flotte næsehornsbiller - en han og en hun. Søndagsturen til blomsterengen i Nymosen havde 35 gæster.

Workshops med spiselige planter

I maj stod Grøn Guide for en workshop på Gentofte Hovedbibliotek. Workshoppens deltagere var overvejende børnefamilier, der arbejdede med at så frø af spiselige planter samt prikke krydderurter og tomatplanter fra det økologiske gartneri Grennessminde. Deltagerne fik planter og en pasningsvejledning med hjem. Biblioteket donerede materialer. Workshopen havde 25 deltagere.

Plantedag hos Gentofte Børnevenner

I maj inviterede Gentofte Børnevenner foreningens medlemmer til plantedag i villahaven. Deltagerne tilplantede højbede med spiselige planter under instruktion af Grøn Guide og såede frø af spiselige planter i potter som de selv fremstillede.

Smådyrsfangst i Gentofte Sø

For 2. år i træk arrangerede Grøn Guide i samarbejde med Gentoftegade Bibliotek et arrangement for børnefamilier med fangst og bestemmelse af vandlevende dyr ved Gentofte Sø. Arrangementet sluttede af oppe på biblioteket, hvor der var lagt tegnegrej frem til dem der ville arbejde videre med at formilde de indsamlede dyr. Der mødte 28 deltagere op. Desværre blev nogle net, der var anbragt ved Fiskerbakken 7, ved en fejl fjernet af stedets inspektør lige inden arrangementet skulle gå i gang. Dagen blev dog reddet af nogle forældre, der påtog sig at køre ud og købe erstatningsnet.

Fangst og bestemmelse af smådyr ved Gentofte Sø – samarbejde med Gentoftegade Bibliotek (foto Grøn Guide)

Juledekorationer på to biblioteker

I 2016 havde borgerne mulighed for at fremstille egne juledekorationer på to biblioteker Jægersborg bibliotek (den 26. november) samt på Gentoftegade Bibliotek (den 3. dec.). Ca. 20 deltagere begge steder. Grøn Guide havde forinden skaffet birketræsskiver og samlet kogler, bær gran, lav, mos og

bark. Dekorationerne blev pyntet med bivoksllys, der blev fremstillet i værkstedet. Gæsterne fik udleveret regler for indsamling af pyntegrønt i naturen.

Borgerhenvendelser

Mostpresserne har i 2015 været udlånt til grundejerforening, 2 familier, skolehaverne i Bernstorff Slotshave samt til daginstitution. Der har været henvendelser fra Maglegårdsskolen om input til aktiviteter i affaldsindsamlingsugen og et efterfølgende møde med lærere fra skolen.

Tre borgere har lånt et sparometer og ved hjælp af dette afsløret strømtyve i hjemmet. På baggrund af tilbagemeldinger fra disse borgere vil GG lave ny PR for ordningen.

Andre henvendelser har drejet sig om cykelrutehæftet, spørgsmål til kompost, beplantning, hønseudlejning og pasning af høns, mikroplast samt forekomst af giftig plant i daginstitution.

Det tværgående agenda 21 arbejde

Grøn Guide indgår i det tværgående agenda 21 samarbejde i Gentofte Kommune.

Klimaambassadører i dagtilbud

I samarbejde med de øvrige tovholdere (Natur og Miljø samt Børn og Unge) har GG arrangeret en halvdagsekskursion for klimaambassadører i dagtilbud til Nørrebro med besøg i Remida institution samt Byoasen. 16 deltagere.

Klimaambassadører i sociale institutioner

GG har i løbet af sommeren været på 4 energibesøg i sociale institutioner. Under et besøg bliver der sat fokus på institutionens mulighed for vand, el og varmebesparelser gennem adfærdsændringer. Derudover har GG holdt oplæg for brugere og personale i socialpsykiatrien med forslag til mere miljørigtig adfærd (15 deltagere).

Trækvogn til affaldssortering

Gennem Hold Danmark rent har andre kommuner fået kendskab til trækvognen til opsamling og sortering af affald. Blandt andet har Køge været meget begejstrede for konceptet og fået fremstillet egne trækvogne under navnet Gentofte vognen, som nu kan ses i gadebilledet i Køge.

Ren By Hver Dag

I forbindelse med Ren By Hver dag kampagnen er der sat ekstra fokus på daginstitutionernes mulighed for at booke trækvogne – blandt andet i forbindelse med den landsdækkende affaldsindsamlingsuge og i forbindelse med borgmesterbesøg i institutioner (med uddeling af veste med kampagnens logo). Ved disse besøg deltager på skift GG og medarbejder fra Affald og genbrug med et oplæg om henkastet affald. GG har deltaget i 7 besøg henover året. Under affaldsindsamlingsugen står GG for logistik omkring udlån af trækvognene.

Affaldsindsamlingsdagen

Der var rekordstort fremmøde på affaldsindsamlingsdagen den 17. april, der arrangeres i samarbejde mellem DN Gentofte, Affald og Genbrug samt Grøn Guide Gentofte. 138 frivillige mødte op og indsamlede 625 kilo affald (anslået værdi). DN Gentofte havde inddraget organisationen Plastic Change, der deltog på indsamlingsstederne langs kysten og formidlede viden om plasttyper og om de miljømæssige konsekvenser af plastik i naturen. Udover de tre indsamlingssteder langs kysten; Hellerup Strand, Charlottenlund og Bellevue, indgik Nymosen som indsamlingssted. Som de øvrige år var der stor lokal opbakning til indsamlingen i Nymosen.

Opgaveudvalg Bæredygtigt Gentofte

Deltog i juni i panel i forbindelse med workshop 2 – bæredygtige bydele og ressourcer. Emnerne var deleøkonomi, cirkulær økonomi, grønne markeder, urban gardening, skolehaver med mere.

Hjemmeside, nyhedsbreve og indlæg i lokale medier

Der er i løbet af året udgivet 3 nyhedsbreve. Facebooksiden bliver i stigende grad benyttet til at informere om begivenheder og til at kommunikere med borgere. Via facebooksiden er større arrangementer annonceret forud – f.eks inden mostpresningsarrangementer i sensommeren.

Netværk

Grøn Guide deltager i Gentofte Kommunes Grønt Råd. Danner netværk med Grønne Guidere i hovedstadsområdet samt naturvejledere.

Hjemmeside og facebook

Der er skrevet ny tekst til hjemmesiden med forslag til udnyttelse af nedfaldne blade på egen grund i et ”vinterbed”. Facebooksiden opdateres jævnligt og GG får et stigende antal borgerhenvendelser den vej.

Temadage hos Gentofte Børnevenner maj 2016 (foto Grøn Guide)